

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

2025 yil "04" oy
Qo'yilganiga olindi: № BD- 608/10200-1.17
2025 yil "04" oy

MEVACHILIK VA SABZAVOTCHILIK
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	800 000	– Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810 000	– Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60810200	– Agrokimyo va agrotuproqshunoslik

Toshkent – 2025

Fan/modul kodi MEVSABB1306	O'quv yili 2025-2026	Semestr 3	Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 6	Jami yuklama (soat)
1.	Fanning nomi Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	72	108
	Mevachilik va sabzavotchilik	108	180
2.	<p>I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga meva-sabzavot ekinlarini ahamiyati, kimyoviy tarkibi, kelib chiqishi va tarqalish tarixi, bu sohaning hozirgi holati va rivojlanish istiqboli hamda tashqi muhit omillariga bo'lgan talabi to'g'risidagi va yangi kirib kelgan meva-sabzavot navlarini ko'paytirishni o'rgatish.</p> <p>Fanning asosiy vazifasi – ushbu fan dala sharoitida meva-sabzavot yetishtirishning ilg'or texnologiyalari to'g'risida, meva-sabzavotlarni ishlatilishi, tashqi muhit omillariga ko'ra guruhlariga ajratish, ko'paytirish usullarini o'rganish; o'simliklarni o'sish va rivojlanish bosqichlarini meva-sabzavotlarni urug'lari hamda ko'chatlari tuzilishi; talabani ushbu fan bo'yicha olgan nazariy va amaliy bilimlarini hamda bitiruv ishlarini bajarish bilan real sharoitida qo'llash bo'yicha ko'nikmalar hosil qildirishdir.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Mevali ekinlar faniga kirish.</p> <p>Mevali ekinlar faniga kirish — bu bog'dorchilikning asosiy qismlaridan biri bo'lib, meva beruvchi daraxtlar, butalar va ko'p yillik o'simliklarni o'rganish va yetishtirish bilan bog'liq. Mevali ekinlar — bu odamlar uchun oziq-ovqat sifatida iste'mol qilinadigan mevalarni hosil qiluvchi ko'p yillik o'simliklardir. Ular asosan daraxt, buta yoki yarim buta shaklida bo'ladi.</p> <p>Mevachilik fan va tarmoq sifatida. O'zbekiston Respublikasida meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishni xalq xo'jaligidagi ahamiyati. Meva bog'larini davlatlararo va qit'alararo joylashganligi. Mevachilikning dunyo bo'yicha ahvoli. Mevachilikning O'zbekistondagi qisqacha ahvoli va rivojlanish istiqbollari.</p> <p>2-mavzu. Meva va rezavor meva o'simliklarining kelib chiqishi, botanik tarkibi va biologik xususiyatlari Meva va rezavor meva o'simliklarining kelib chiqishi. Meva va rezavor meva o'simliklarining morfo-biologik guruhlar. Urug'li, danakli, rezavor, yong'oqmevalar va subtropik mevalarning turlari va botanik nomlari. Meva va rezavor meva o'simliklarining yer ustki qismi, hosilga kirishi va yashashiga ko'ra guruhlash.</p> <p>3-mavzu. Meva va rezavor meva o'simliklarining tashqi muhit omillariga bo'lgan talabi Meva o'simliklarining tashqi muhit omillariga munosabati. Talabchanligi, chidamliligi, sovuqqa bardoshligi, tolerantligi. Muhit sharoitini harorati, yorug'ligi, havo va tuproq namligini, biologik omillariga munosabati.</p>		

3	University of Florida	285	130	Greenhouse and protected agriculture tasks. 8-mavzu: Issiqxona va himoyalangan qishloq xo'jaligi vazifalari.	mevalilarda o'suvchi novdalar, danakli mevalilarda esa hosil beruvchi novdalar rivojlanadi Issiqxona – bu shisha, polikarbonat yoki plastikdan yasalgan yopiq inshoot bo'lib, ichki harorat, yorug'lik, namlik kabi omillar sun'iy ravishda boshqariladi. Ular sabzavotlar (pomidor, bodring, qalampir), ko'chatlar, gullar va boshqa o'simliklar yetishtirishda ishlatiladi.	https://hos.ifas.ufl.edu/media/hosifa_sufledu/document/s/pdf/syllabi/undergrad/Vegetable-Gardening-(Fall-F2F).pdf
---	-----------------------	-----	-----	---	--	---

<p>4-mavzu. Meva va rezavor meva o'simliklarini ko'paytirishning biologik asoslari va meva ko'chatlarini yetishtirishning intensiv texnologiyasi</p> <p>Meva va rezavor meva o'simliklarini jinsiy(urug'dan) va jinsiz (vegetativ) yo'l bilan ko'paytirish. Meva ko'chatzorini ahamiyati, vazifalari, tiplari va asosiy qismlari. Meva daraxtlari uchun asosiy payvandtaglar. Mevali ekinlar ko'chatini yetishtirish usullari. Meva ko'chatzorini ahamiyati, vazifalari, tiplari va asosiy qismlari. Ko'chatlarni yetishtirish uchun joy tanlash.</p> <p>5-mavzu. Mevali bog' barpo qilish va meva ko'chatlarini o'tkazish</p> <p>Meva bog'i barpo qilish uchun joy tanlash va bog' maydonini tashkil qilish. Meva turlari va navlarini tanlash hamda tur va naviga qarab daraxtlarni joylashirish usulini joriy qilish. Bog' meva daraxtlarini joylashirish usullari va qator oralaridan foydalanish. Bog' uchastkasini rejalash. Bog'larni sug'orish, o'g'itlash va mulchalashning ahamiyati.</p> <p>6-mavzu. Mevali daraxt va butalarni kesish</p> <p>Meva daraxtlari qishki va yozgi kesish mavsumida daraxtlarning ko'p shoxlarini kesish orqali keyingi yilda ko'plab yangi va yosh novdalar rivojlanadi, urug'li mevalilarda o'suvchi novdalar, danakli mevalilarda esa hosil beruvchi novdalar rivojlanadi, quyosh nurini daraxtning ichki tomoniga tushishi ta'minlash, novdalarini siyraklashtirish, uchki qismini qisqartirish ahamiyatli jihatlarini, hosildorlikni oshirish omillarini o'rganish.</p> <p>Meva daraxtlariga shakl berish va butashning ahamiyatli jihatlarini, hosildorlikni oshirish omillarini o'rganish. Meva daraxtlariga shakl berish usullari. Meva o'simliklarini butash davrlari va texnikasi. Palmetta daraxtlariga shakl berish.</p> <p>7-mavzu. Sabzavotchilik fanining ahamiyati, hozirgi ahvoli va rivojlanish istiqbollari. Sabzavot ekinlarining botanik-morfologik tuzilishi va biologik xususiyatlari.</p> <p>Sabzavotchilik fanining maqsadi va vazifalari. Sabzavotchilik sohasining halq xo'jaligidagi ahamiyati va o'rni, hozirgi holati. Respublikada sabzavotchilik rivojlantirish borasida olib borilayotgan ishlar, qabul qilinayotgan farmon, qaror va qonunlar.</p> <p>Sabzavot ekinlarining klassifikatsiyasi, tashqi muhit omillariga munosabatlari, biokimyoviy tarkibi. Sabzavotlarning yangi tularini ko'paytirish va yetishtirilayotgan mahsulotlar salmog'ini oshirish choralari.</p> <p>8-mavzu. Issiqxona va himoyalangan qishloq xo'jaligi vazifalari.</p> <p>Issiqxona – bu shisha, polikarbonat yoki plastikdan yasalgan yopiq inshoot bo'lib, ichki harorat, yorug'lik, namlik kabi omillar sun'iy ravishda boshqariladi. Ular sabzavotlar (pomidor, bodring, qalampir), ko'chatlar, gullar va boshqa o'simliklar yetishtirishda ishlatiladi. Yilning har qanday faslida hosil olish imkonini beradi. Samarali sug'orish, isitish va yoritish tizimlari talab etiladi. Bu o'simliklarni tashqi muhitning salbiy ta'sirlaridan himoya qilgan holda yetishtirish texnologiyasidir. Unda maxsus qurilmalar (masalan, issiqxonalar, tunellar, agroplenka, panjaralar) orqali mikroiklim nazorat qilinadi, bu esa yil davomida hosil olish imkonini yaratadi.</p> <p>O'zbekistonda himoyalangan joy inshootlarini qisqacha tarixi, hozirgi ahvoli va rivojlanishi. Himoyalangan joy inshootlari ularni turlari, guruhlash va farqli xususiyatlari. Isitilgan er turlari va tuzilishi, pamiqlarga tavsif va farqli xususiyatlari.</p>	
--	--

Issiqxonalar vazifasi, ulardan foydalanish.

Himoyalangan joylarda ko'chat etishtirishning ahamiyati, usullari. Ko'chat yetishtirishda foydalaniladigan tuproq aralashmasini tayyorlash. Himoyalangan joy maydonlaridan umumiy foydalanish. Himoyalangan joylarda sabzavot etishtirishda harorat, namlik va yorug'likka talabi va ularni sozlash. Himoyalangan joylarda sabzavotlarni mahsulotlarini yetishtirish texnologiyalari. Zamonaviy issiqxonalarda sabzavotlarni yetitirish xususiyatlari.

9-mavzu. Kartoshkani mahalliy va xorijiy texnologiyasi asosida yetishtirish

Kartoshkani xalq xo'jaligidagi ahamiyati, kelib chiqish makoni, tarqalish tarixi, ishlab chiqarish va rivojlanishi. Kartoshkani botanik tavsifi, o'sish va rivojlanish xususiyatlari. Kartoshka o'simligining morfobiologik asoslari. Kartoshkani tashqi muhit omillariga munosabati.

Kartoshka navlari. Ertagi va kechki kartoshka yetishtirish texnologiyasi. Sho'rlangan yerlarda kartoshka yetishtirish. Kartoshkadan eng erta hosil yetishtirish texnologiyasi. Ikki hosilli kartoshka yetishtirish texnologiyasi.

Kartoshkani noan'anaviy usulda yetishtirish texnologiyasi. Kartoshkani xorij texnologiyasi asosida yetishtirish.

10-mavzu. Tomatdosh va karamdosh sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi

Tomatdosh sabzavotlarni kelib chiqishi, tarqalish tarixi va ahamiyati. O'suv davrini turli bosqichlarida tashqi muhit omillariga munosabati. Tomatdosh sabzavotlarni navlari tasnifi. Tomatdosh sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi. Tomatdosh sabzavotlar hosilini yig'ishtirish. Tomatdosh sabzavotlarni ko'chatsiz urug'idan yetishtirishda urug'ini ekishga tayyorlash, ekish muddati, chuqurligi va sxemasi. Tomatdosh sabzavotlarni takroriy muddatda yetishtirish texnologiyasi.

Karamdosh sabzavotlar turlari, ahamiyati, morfo-biologik xususiyatlari. O'suv davrini turli bosqichlarida tashqi muhit omillariga munosabati. Karamdosh sabzavotlarni navlari tasnifi. Karamdosh sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi. Karamdosh sabzavotlar hosilini yig'ishtirish. Kam tarqalgan karamdosh sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi.

11-mavzu. Qovoqdosh sabzavotlar va poliz ekinlarini turlari va yetishtirish texnologiyalari.

Qovoqdosh sabzavotlardan bodring, sabzavot qovoqchasi va kabachkini kelib chiqishi, tarqalish tarixi va ahamiyati. O'suv davrini turli bosqichlarida tashqi muhit omillariga munosabati. Bodring, sabzavot qovoqchasi va kabachki navlari tasnifi. Bodring, sabzavot qovoqchasi va kabachkini yetishtirish texnologiyasi. Bodring, sabzavot qovoqchasi va kabachki hosilini yig'ishtirish.

Poliz ekinlari turlari ahamiyati, kelib chiqish tarqalishi. Poliz ekinlarining biokimyoviy tarkibi, shifobaxshlik xususiyatlari. poliz o'simliklari botanik-morfologik tuzilishi, biologik xususiyatlari. Poliz ekinlarining navlari, tasnifi, ularning o'ziga xos xususiyatlari, Poliz ekinlarini ekish muddatlari va sxemalari, usullari. Ertagi-o'rtagi va kechki muddatlarda yetishtirish texnologiyalari o'ziga xos xususiyatlari. Kasallik va zararkunandalarga qarshi kurash, oziqlantirish va sug'orish. Poliz ekinlari hosilini yig'ishtirish, saqlash va qayta-ishlash usullari.

12-mavzu. Ildizmevali, piyozli va kam tarqalgan ko'kat sabzavotlar turlari,

	A.J.Shokirov - TDAU "Sabzavotchilik va issiqxona xo'jaligini tashkil etish" kafedrası professori, q.x.f.d. U.I.Akramov - TDAU "Sabzavotchilik va issiqxona xo'jaligini tashkil etish" kafedrası dotsenti, q.x.f.n.
9.	Taqrizchilar: A.A.Qosimov - Akademik M.Mirzayev nomidagi bog'dorchilik, uzumchilik va vinochilik ilmiy-tadqiqot institutining ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari q.x.f.f.d. dotsent M.A.Ochilov - ToshDAU, "Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash" kafedrası mudiri q.x.f.f.d., dotsent

Mazkur o'quv dasturi dunyoning e'tirof etilgan xalqaro QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan.

№	Unversitet nomi	QS	THE	O'quv dasturidagi mavzu nomi	Kiritilgan qo'shimcha va o'zgartirishlar	Havolalar
1	Gadjah Mada University	224	1200	Introduction to the science of fruit crops 1-mavzu: Mevali ekinlar faniga kirish	Mevali ekinlar - bu odamlar uchun oziq-ovqat sifatida iste'mol qilinadigan mevalarni hosil qiluvchi ko'p yillik o'simliklardir. Ular asosan daraxt, buta yoki yarim buta shaklida bo'ladi.	https://drive.google.com/file/d/1TclO2q33gM5ew7zcmLlJP_5Q3n4zpWXY/view
2	Michigan State University	161	122	Pruning fruit trees and shrubs 6-mavzu: Mevali daraxt va butalarni kesish.	Meva daraxtlari qishki va yozgi kesish mavsumda daraxtlarning ko'p shoxlarini kesish orqali keyingi yilda ko'plab yangi va yosh novdalar rivojlanadi, urug'li	https://www.canr.msu.edu/foundation-of-gardening/uploads/files/Final%20Syllabus%20with%20header-WEBSITE%20VERSION.pdf

	<p>qo'llanma. – Samarqand, 2011.</p> <p>4. Temurov Sh. "Uzumchilik" darslik. – Toshkent, 2002.</p> <p>5. Mark Rieger. Introduction to Fruit Crops, 2006</p> <p>6. Viticulture (2nd Edition). Stephen Skelton MW, 2019</p> <p>7. Azimov B.J., Bo'riev H.Ch., Azimov K.B. "Sabzavot ekinlari biologiyasi" darslik. – T.: «O'ZMEDIN», 2001.</p> <p>8. Ostonaqulov T. E., Zuyev V.I., Qodirxo'jayev O.Q. "Sabzavotchilik" darslik. – Toshkent, 2009.</p> <p>9. Beena Nair, Singh K.P., Prem Chand. Fundamentals of Vegetable Crop Production, 2014</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Mirziyoyev Sh.M. PQ-20-son "Meva-sabzavotchilik va uzumchilikda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida dehqon xo'jaliklarining ulushini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" Prezident Qarori. – Toshkent, 2021 yil 23 noyabr.</p> <p>2. Mirziyoyev Sh.M. PQ-216-son "Agrar sohada ilm-fan, ta'lim va ishlab chiqarishni integratsiya qilish orqali sifat va samaradorlikni oshirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida" Prezident Qarori. – Toshkent, 2023 yil 07 iyul.</p> <p>3. Rajametov Sh., Normuratov I., Adilov X., Janakova D., Namozov I. "Meva, rezavor meva va tok ko'chatzorlarini tashkil etish" o'quv qo'llanma. Toshkent – 2018.</p> <p>4. Sultonov K.S., Abdikayumov Z.A. "Uzumchilik" darslik. – Toshkent, 2023.</p> <p>5. "O'zbekiston Respublikasi hududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jaligi ekinlari Davlat Reestri". Toshkent – 2023.</p> <p>6. Zuev V.I., Abdullaev A.G. Sabzavot ekinlari va ularni etishtirish texnologiyasi. T., «O'zbekiston», 1997.</p> <p>7. Buriyev H.Ch. "Mevachilik" elektron darsligi. – Toshkent, 2003.</p> <p>Axborot manbaalari</p> <p>1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.</p> <p>2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>3. www.ziynet.uz - O'zbekiston Respublikasi elektron kutubxona milliy bazasi.</p> <p>4. https://drive.google.com/file/d/1TeIO2q3gM5ew7zcm1JJP_5Q3n4zpWXY/view</p> <p>5. https://www.canr.msu.edu/foundations-of-gardening/uploads/files/Final%20Syllabus%20with%20header-WEBSITE%20VERSION.pdf</p> <p>6. https://hos.ifas.ufl.edu/media/hosifasufledu/documents/pdf/syllabi/undergrad/Vegetable-Gardening-(Fall-F2F).pdf</p>
7.	Fanning q'quv dasturi Toshkent davlat agrar universiteti Kengashining 2025-yil <u>14</u> <u>avgust</u> da <u>13</u> -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun ma'sullar: D.U.Janakova – TDAU "Mevachilik va uzumchilik" kafedراسи dotsenti, q.x.f.f.d. (PhD)

ahamiyati yetishtirish texnologiyalari.

Ildizmevali sabzavotlar turlari, ahamiyati, kelib chiqishi, tarqalishi, morfo-biologik xususiyatlari, kimyoviy tarkibi. O'suv davrini turli bosqichlarida tashqi muhit omillariga munosabati. Ildizmevali sabzavotlar navlarini tasnifi. Ildizmevali sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi.

Piyozli sabzavotlar turlari kelib chiqishi, tarqalish tarixi va ahamiyati, morfo-biologik xususiyatlari. O'suv davrini turli bosqichlarida tashqi muhit omillariga munosabati. Piyozli sabzavotlar navlarini tasnifi. Piyozni ko'chatidan yetishtirish texnologiyasi. To'qsonbosti muddatda piyoz yetishtirishning o'ziga xos xususiyatlari. Kam tarqalgan ko'kat sabzavotlar, turlari ahamiyati, morfo-biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyalari.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Meva va rezavor meva o'simliklarini biologik-ho'jalik guruhlariga ajratish
2. Meva va rezavor meva o'simliklarining morfologik tuzilishi
3. Meva o'simliklarini o'suvchi va hosil beruvchi navdalarining tuzilishi bilan tanishish
4. Meva o'simliklarini payvand qilish usullari
5. Meva ko'chatzorini tashkil etishda hisob-kitoblar
6. Mevali bog' barpo etish loyihasini tuzish bo'yicha hisob-kitoblar
7. Meva o'simliklarini parvarish qilishda sug'orish me'yorlarini hisoblash
8. Mevali bog'larni oziqlantirish uchun o'g'itlar miqdorini hisoblash
9. Mevali daraxtlarga shakl berish usullari bilan tanishish
10. Intensiv bog' barpo qilish loyihasini tuzish bo'yicha hisob-kitoblar
11. O'zbekistonda rayonlashtirilgan meva-uzum navlari tavsifi
12. Tokzor barpo qilish loyihasini tuzishda hisob-kitoblar
13. Sabzavot ekinlarining turlari, klassifikatsiyasi botanik oilalari bilan tanishish.
14. Sabzavot ekinlarining urug'lari bilan tanishish, mayda-yirikligi bo'yicha guruhlarga ajratish.
15. Himoyalangan joy turlari, tuzilishi, vazifalariga ko'ra farqlarini o'rganish.
16. Himoyalangan joylarda sabzavot ko'chatlarini tayyorlashda talab etiladigan maydon va jixozlarga talablarni hisoblash.
17. Respublikamizda rayonlashtirilgan kartoshka navlari xo'jalik belgilari bo'yicha baholash, ekish sxemalari, usullari.
18. Tomatdosh sabzavotlar turlari, morfo-biologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish muddatlari, sxemalari va usullari.
19. Karamdosh sabzavotlar turlari, morfo-biologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish muddatlari, sxemalari va usullari.
20. Bodring va qovoqdosh sabzavotlar turlari, morfobiologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish muddatlari, sxemalari, usullari.
21. Poliz ekinlari turlari, morfo-biologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish muddatlari, sxemalari, usullari.
22. Ildizmevali sabzavotlar turlari, morfo-biologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish muddatlari, sxemalari va usullari.
23. Piyozli sabzavotlar turlari, morfo-biologik xususiyatlari, navlari tasnifi, ekish

<p>muddatlari, sxemalari va usullari.</p> <p>24. Kam tarqalgan ko'kat sabzavotlar turlari, morfo-biologik xususiyatlari bilan tanishish, introduksiya qilingan sabzavotlar turlari bilan tanishish</p> <p>IV. Musta qil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qarigan bog'larni yoshartirish texnologiyasi. 2. Bog'larda oldidan hosilni aniklash usullari. 3. Bog'larda sanitar kesish usullari va uni o'tkazish texnologiyasi. 4. Danakli mevalarni yetishtirish va ularga shakl berish texnologiyasi. 5. Meva ko'chatlariga shakl berish, ularni parvarish qilish. 6. O'zbekistonda kam ekinladigan mevali ekinlarni ta'riflash. 7. Olmani intensiv navlarini parvarish qilish texnologiyasi. 8. Pal'metta bog'larni yetishtirish texnologiyasi. 9. O'zbekistonda yetishtiriladigan o'rikni navlariga tasnif bering. 10. Anjir ko'chatini yetishtirish texnologiyasi. 11. Meva o'simliklarini turlari va ularni rivojlantirish 12. Urug'lik payvandtaglarni yetishtirish 13. Kurtak payvandtaglarni yetishtirish. 14. Meva bog'lari tashkil qilish va parvarish qilish usullari. 15. Urug'li mevali o'simliklardan olmani asosiy standart navlariga tavsif. 16. Hosilga kirgan bog'larni parvarish qilish. 17. Ko'chatzorni birinchi va ikkinchi dalasida amalga oshiriladigan ishlar. 18. Olmani kesish va butash texnologiyasi. 19. Limonni issiqxonalarda yetishtirish texnologiyasi. 20. Mevachilikda yassi (pal'metta usulini yaratish yo'llari). 21. Sabzavotlarni kelib chikish makonlari, tashqi muhit omillariga munosabati va ularni sozlash usullari 22. Ertagi muddatda kartoshka etishtirish texnologiyasi 23. Takroriy muddatda kartoshka etishtirish texnologiyasi 24. Pomidor mexanizatsiyalashgan texnologiya asosida yetishtirish 25. Baqlajonni jadallashgan texnologiya asosida yetishtirish 26. Chuchuk qalampirni jadallashgan texnologiya asosida yetishtirish 27. Bodringni mexanizatsiyalashgan texnologiya asosida yetishtirish 28. Oqboqli karamni mexanizatsiyalashgan texnologiya asosida yetishtirish 29. Gulkaramni ertagi va takroriy ekinida yetishtirish texnologiyasi 30. Brokkolini yetishtirish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari 31. Pekin karamini yetishtirish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari 32. Kolrabi yetishtirish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari 33. Sabzini to'qsonbosti ekin sifatida etishtirish texnologiyasi 34. Osh lavlagini to'qsonbosti ekin sifatida etishtirish texnologiyasi 35. Porey piyozini yetishtirish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari 36. Shalot piyozni yetishtirish texnologiyasining o'ziga xos xususiyatlari 37. Ko'kat sabzavot o'simliklarini morfo-biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi 38. Artishok o'simligini morfo-biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi 	
--	--

<p>39. Batat o'simligini morfo-biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi</p> <p>40. Ko'k no'xat o'simligini morfo-biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi</p> <p><i>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</i></p>	
<p>3</p> <p>V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiya:</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meva-sabzavot va uzum nav namunalari sinash, ulardan foydalanish hamda etishtirish jarayonlarini, mahsulotlarini yig'ib-terib olish bilan bog'liq tadbirlari; - meva-sabzavot va uzum mahsulotlarini yetishtirishda o'g'itlardan foydalanish, sug'orish tizimi, qator oralariga ishlov berish, parvarishlash hamda kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish usullari; - meva-sabzavot va uzumchilik sohasidagi mahsus adabiyotlar, ilmiy ma'lumotlar, xorijda va respublikamizda erishilayotgan fan va texnika sohasidagi yutuqlar <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi;(bilim)</i> - meva-sabzavotlarni yetishtirishda joyning iqlim sharoiti, tuprog'i, sizot suvini sathi, o'g'itlash miqdori, muddati, usuli, sug'orish tizimi, kasallik va zararkunandalarga qarshi uyg'unlashgan kurash choralarini amalga oshirishni; - meva-sabzavot o'simliklari organlarining tuzilishi, biologik xususiyatlari, yetishtirish texnologiyasi bosqichlari, tuproqqa ishlov berish, ekish, o'simliklarni tashqi muhit omillariga munosabatini aniqlay bilish va sozlash, sug'orish, oziqlantirish va yangi istiqbolli navlar va duragaylarni tanlash va joriy etish; - meva-sabzavot mahsulotlarini yetishtirish xususiyatlari, ekish muddati va usullarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi;(ko'nikma)</i> - mevali bog'larni yaratish, rezavor mevalar va tokni ekish, ko'paytirish, yetishtirish va qator oralariga sabzavot ekinlarini ekish texnologiyasidan foydalanish <p><i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.(malaka)</i></p>	
<p>4.</p> <p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma'ruzalar; - interfaol keys – stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. 	
<p>5.</p> <p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p>	
<p>6.</p> <p>VIII. Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G'ulomov B.X., Sh.Abrorov, I.Normuratov. "Mevali daraxtlarga shakl berish, kesish va payvandlash" qo'llanma. – Toshkent, 2013. 2. Adilov X.A., Emiteev N.Sh., Namozov I.Ch. "Mevachilik" amaliy mashg'ulot bo'yicha o'quv qo'llanma. – Toshkent, 2022. 3. Ostanagulov T.E., Narziyeva S., G'ulomov B.X. "Mevachilik asoslari" o'quv 	